

NTUNGULUSHI

CHIBEMBA – “Heart Guide”

UMUTIMA WA MUNTU IFYO WABA

“Nkapela kuli imwe umutima upya no kubika munda shenu umupashi upya, nkafumyo mutima we bwe mu mibili yenu no kupela kuli imwe umutima wa munofu” *Esekleie 36:26*. Ilyo ulebelenga akalipepala aka nokusambilila ifikope fya kako, kanshi ukaba uwalinga ukumona umutima obe bwino bwino. Leka ulubuto lwakwa Lesa ukuti lubalike no kufwaya fwaya imibe le ya mutima obe. Suminisha ulubembu lobe lonse kabilis wikan iyo, nangu witila tawaba nalubembu, pantu icebo ca kwa Lesa citweba ukuti “Nga tutila, Tatuli na lubembu, tulaibepa, ne cine muli ifwe tamuli. Nga Tuyebelele membu shesu, wene wa cishinka kabilis mulungami ukuti atulekelele membu shesu, nokutusangulula kukuulungana konse. *I Yohane 1:8, 9*. Walitekwa na ciwa nalimo na Lesa; iwe uli musha wa lubembu nangu umusha wa kwa Lesa. Nga cakutila ulubembu eluteka nokupingula umweo obe wikan iyo, lelo lilila kuli Lesa. Alekulenga umuntungwa mu mwana wakwe Yesu Klistu uwaishile pano isonde ku pususha aba bembu, ukuputula amaka yakwa Ciwa no lubembu pali ifwe. Wene cilubula cesu. Uli ku cinso ca kwa Lesa wa mushilo umona inkama yonse, amantonkanyo yobe yonse aya mu bumfisole ne milimo yonse iya mweo obe. “Pantu amenso yakwe alosha pa mibe ya muntu, ne ntampwilo shakwe shonse alashimona. Takuli mfimfi, kabilis takuli ukufita fititi, ukwakubelame ncitatubi.” *Yobo 34:21, 22*.

MU CIKOPE CA NTANSHI twamone ifyo, “Umutima wa kufutika ukucile fintu fyonse, kabilis walilwalisha; ni ani engawishiba? *Yeremia 17:9*. Ukuti “Icifuma mu muntu, e cikowesho muntu. Pantu mukati, mu mutima wa muntu, e mufuma amatontonkanyo yabipa, ubulalelale, ukwiba, imisoka, ubucende, ulunkumbwa, bu-bifi, ubucenjeshi, buclende, umupusulo, imiponto, imiya, ukutumpa; ifyabubifi ifi fyonse fifuma mukati e fikowesho muntu.” *Mariko 7:20, 21, 22, 23*.

PIKOKO. Cuni icayemba nganshi icakwata amasako ya kupa-papa, ayamitundu iyingi, cisonta nangu cilangilila ubupulumushi bwa cilumba. **IMBWA** cisonta nangu cilalangilila ku lunkumbwa lwa bu cende no bulalelale, no bu kowesho bonse. **INKUMBA**. Inkumba isonta kulubembu nangu ku bu pulumushi bwa kukolwakolwa no kukunuka nagu ukubuka no kukana ikuta. **FULWE**. Inama iyiyenda buce buce isonta ku bupulumushi bwa bulamu, no bwa bumptembampemba no bwa buloshi. **IMBWILI**. Imbwili ni nama ikali iitemwo kulye fya mulopa. Isonta ku bu kali ne cipyu cikalamba no musimbila nangu ulupato. **INSOKA**. Insoka cisonteleta ku bufuba, ubufuba ebulenga abantu ukulowa banabo, ubufuba ebulekanya umwaume no mukashi, no kubonawila icupo. Kabilis ne myeo yabo

ukuleka umo epaye umubiye. **ICULA**. Cisonta ku bupulumushi bwa bu mukwindi no bwa kutemwa kwa nipiya ne fyuma ifili li shinte lya bupulumushi bonse *I Timotyo 8:10*. **SATANA**. Satana e wishi wa ba kabepa bonse na ba pango bufi. **ULUTANDA**. Ulutanda kuli campingu uuli mu mutima onse. Mu cikope kuno ali uwafita kabilis uwakoweshiwa no bupulumushi ne micitile ya bunkalwe. **ILINSO**. Ilinsio lya kwa Lesa lyaliba konse konse kabilis limona fyonse ifili ku mutima. Akantu nelyo kamo tekuti kafiswe nangu kabelame ku cinso ca kwa Lesa. **IMINGU SHINONO ISHA MULILO**. Imingu shinono isha mulilo ishleshinguluka ku mutima wa mubi, shisonta ku kutemwa kwa kwa Lesa ukushinguluko mutima ubi. **UMUNGELI NANGU MALAIKA**. Umungeli nangu Malaika asonta kwishiwi lya kwa Lesa. **INKUNDA**. Icuni icanaka kabilis icisuma. Ici cisonta ku Mupashi wa mushilo.

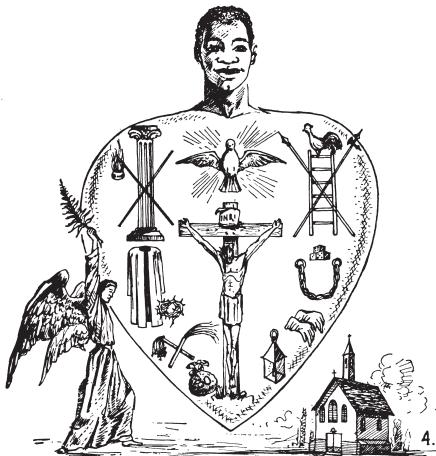
ICIKOPE CA CIBILI. Icikope ici cilelango muntu uuletendeka ukulapila no kufwaya Lesa. Kuno nomba atendeko kumfwa icebo ca kwa Lesa no kwisula umutima wakwe ku ku temwa kwa kwa Lesa. Mupashi wa mushilo walabengeshima muntu ali nolubuto lwa kwa Lesa lwaingilamo no kutamfyamo ifikali fyonse ne mfimfi yonse. Malaika naikato lupanga, e cebo ca kwa Lesa, “Ilyaluma

nokutwo kucilo lupanga lonse ulwatwila kubili kubili, kibili lyakutula naku kulekanyo mutima no mupashi ilyalubilo kuteamatonto-nkanyo na mapange ya mutima.” *Abahebere 4:12.* “Nsambeni bwino-bwino ku mampulu yandi, na kulubembu lwandi nsangululeniko.” Nengeleni umutima uwasanguluka mwe Lesa, No ku bwekeleshapo ukulenga mukati ka ine umutima uwashangila.” *Amalumbo 51:1-10.*

ICIKOPE CA CITATU. Icikope ici catu la ngako umutima wa muntu uwatalapile cine cine. Nomba amona nokwishiho kutila ifibi fyakwe ifyo Yesu atanikilwe fikalamba nganshi, kibili ifyamuselu.” Yehoba aba mupepi na kubaputuke misana, kibili abafunshike mitima alabapususha.” *Amalumbo 34:18.* “No mulopa wakwa Yesu umwana wakwe utusangulula ku lubembu lonse.” *I Yohane 1:7-9.* “Lelo umulanda, uwapelamo mutima, uusakamana pa cebo candi, e o nyangwa.” *Yesaya 66:2.* “Pantu ukapusuka nga walumbula ku kanwa kobe auti, Kristu e shikulu, kibili wa tetekela mu mutima, obe, auti, Lesa amubushishe ku bafwa; wala pusuka.” *Abena Roma 10:9.*

ICIKOPE CA CINE. Muli ici cikope twamonamo no kumfwa-mo ulwa mwina Klistu uwasanga icibote ci tuntulu no bulubulo kwilambo lyakwa shikuluifwe kibili Umupusushi wesu Yesu Kristu. Kanshi taitacishe muli cimbi kanofye mu capindama ca kwa shikulu

Yesu Klistu, muli wene icalo na citanikwa kuli wene na wene ku calo.” *Abena Galatia 6:14.* Yesu afwile pa ca pindama, pakuti naifwe tube abafwa ku lubembu kibili aba mweo ku bulungami” *I Petro 2:24.* “Tufwile ukwenda mu bulungami kibili mu mupashi, pakuti twikafishapo ulunkumbwa lwa mubili.” *Abena Galatia 5:16.* Kwaliba abantu abengi, abaita abene beka ukuba abena Kristu balaya na ku macalici yabo ku kupepa, balaya na ku cintamba ca mfumu nangu umulalilo, balembe nyimbo shakwa Lesa lelo, ne milimo yabo yabipisha, cine cine bala tanika umupusushi wabokabili. Kuno kibili twamona kumufuko wa ndalama isha kwa Yuda shikalyoti, uwasutwike shikulu Yesu no kumushitisha pa sha silfere ama kumi yatatu. Imsaniko, iminyololo, nefintu ifingi fyalibomfiwe na ba shilikale ilyo balependwisha no kwabana ififwalo fyakwe, ku ba shilikale baikete Yesu bu nkole. *Amalumbo 22:18.* Balibulile ifintu fyonse ukufuma kuli Yesu, lelo umwine bali mukene. Batile, “Tatulefwayo muntu uyu ukututeka. “Awe ifita fya mulashile kwi fumo, fyamulashile mu mbafu kibili na pa mutima “Napo pene pafumine umulopa na menshi.” *Yohane 19:33-37.* “E fyo na imwe mulinge abafwa lubali ku lubembu, kibili aba mweo lubali kuli Lesa muli Yesu Kristu Shikuluifwe. E ico mwileka ulubembu luteke mu mibili

yenu ya mfwu” *Abena Roma 6:11-12.* “Pantu mwafwile, no mweo wenu wafishilwa pamo na Kristu muli Lesa” *Abena Kolose 3:3.*

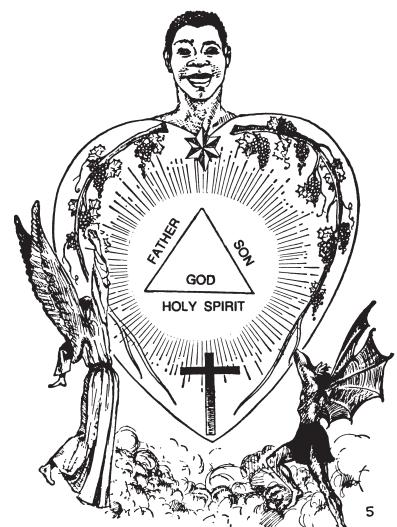
ICIKOPE CA CISANO. Mu cikopeci twamono mutima wa muntu mubembu nomba wa sangululwa kibili wa shilishihi. Mubi uwapusushiwa no luse lwa kwa Lesa ulwapulamo. Nomba umutima wakwe waba li Tempele ly a cine cine ilya kwa Lesa wa pulamo, umwaikala Lesa wishi, Lesa umwana, Lesa Mupashi wa Mushilo. Ukulingana no bulayo bwa kwa shikulu Yesu Kristu, uwa sosele ukutila, “Ngo muntu antemwa, kuti abaake cebo candi, na Tata akamutemwa; kibili tukesa kuli wene, no ku cito bwikalbo bwesu kuli wene.” *Yohane 1:23.*

Mu cifulo cakuba ica muselu icawkikalamo ulubembu, uyu mutima nomba waba icayemba, icimuti icitwale fisabo, ifisabo, fya mupashi, ifili pamo ngo, ku temwa, ukusekelela, umutende, ukute-kanya, icongwe, ubusuma, icishinka, ukunakilila, ukuteko mutima, naifimbi ifisekesha Lesa no muntu. *Abena Galatia 5:22-23*

Muli ici cikope twamono kuti umungeli nangu malaika alemoneka na kibili. Ba Malaika balapyungila abapyano mweo wape, no kushinguluka aba ba nakatina ka kuli Lesa. *Amalumbo 34:7.* Ciwa nao alemoneka mu cikope ici naiminina mu pepi no mutima, alelolela inshita iyakuti engile kibili mu mutima umo aleikala kale. E

3

5

nga akwinda, ninshi umutima wandi taubekelwa muli wene” *Aba Hebere 10:38.* “Ibukisheni mu ka Loti.” *Luka 17:32.*

ICIKOPE CA CINELUBALI. Ici cikope cilango mutima wa muntu uwabwelela ku numa, uyo ulubuto lwa kwa Lesa lwalimubengeshimine, uwasondele na ku ca bupe ca ku mulu uwaishibe ne fya Mupashi, lelo alifutatila fyonse no kuwa. Umuntu uwakosha umutima wakwe ilyo Lesa alemupapata ukuti apilibuke, lelo alekulilako mu kucito lubembu mucifulo ca kulapila nokupilibukila kuli Lesa. Yesu umwine asosele nokushinincisha ifyo uwabwelela ku numa enga ba, atile, “Ilyo umupashi uwakowela wafuma mu muntu, wapita mu mpanga umwabula amensi ulefwayo kutusha. Na pa ku kana sanga, watila, kambwelele ku n’ganda yandi uko naufumine; e lyo pa kwisa, wasanga naipyia ngwa no kupulamikwa. E lyo waya bule mipashi imbi cine lubali iyaukilka ku bubi, awe yaingila yaikalamo, ne mikalile yakupelelekesha ya muntu ulya yabipa ukucile yantanshi!” *Luka 24:26.* Umutumwa Petro alishinincishe palwa uyu mulandu atile, “Caponena bene umwasosele pinda lya cine iyakutila, Imbwa ipilibukila ku malushi ya iko, na nakapoli uusambilwe abwelele ku kuikunkusha mu ma tipa.” *2 Petro 2:22.*

We cibusa, ici cikope nga calingana ne mibeleya mutima obe, ndekupapata we cibusa watemwikwa ukuti, lilila kuli Lesa nomba linefye, ukufuma kwisamba lya mutima obe. “Ali namaka ya ku pususha na kumpela kwine” “Ubwa lelo nga mwaumfwe shiwi lyakwe, mwitalamika mitima yenu” *Abena Hebere 4:7.* “Umuntu uwebaulwaebaulwa no kutalamiko mukoshi, no mutima akapumikishiwo kufunaulwa, no kubulo kupola” *Amapinda 29:1.*

ico tulekonkomeshiwa ukuti, tulolele no ku pepa, tulimuke, tulole. Icibambe cesu ni ciwa, kasebanya wine, endauka nge nkalamo iilelila, ukufwaya unto engalya.” *I Petro 5:8.* “Yangu! bushe tamwai-shibo kuti muli itempele iya kwa Lesa, na muli imwe e mwaikalo Mupashi wa kwa Lesa” *I Abena Kolinti 3:16; 6:19, 20.*

ICIKOPE CA MUTANDA. Ici cikope ca bulanda nganshi, cikope ca mwina Klistu uwa bwelela ku numa. Ilinsio limo lyatendeka ukushibata, lilelango kuti atendeko ku talala mu bwina Klistu bwakwe, alesendama nokusakamana iyo. Ilinsio libiye lileolesha konse konse, lilefwayo kutemwe fya pano isonde. Ulubuto ululi mu mutima wakwe lwa la shima, kabilis temwa ukupyungila Klistu nangu pano-no. Ali pakati kamatunko ayo alenacila nomba, nokuti akanishe ciwa nakalya. Nelyo acili alelongana na bena Klistu, nokwesha ukufwitika mu mutima ifya calo fyonse ifyo atemwa, ukutemwa kwa kwa Lesa na ku talala mu mutima wakwe nokumutemwa nefyao amutenwe pakubala iyo. Ulutanda ululi mu mutima, e kampingu, nalo lwine lwala shima, kabilis icapindama ca bwina Klistu bwakwe nalufina nganshi. “Loleni no kupepa, ukuti mwiingila mu kweshiwa. Umu-tima wena naukosa, lelo umubili naunaka” *Mateo 26:41.* “Lelo uwalungama wa ndi akekala no mweo ku citetekelo cakwe; kabilis

ICIKOPE CA CINEKONSEKONSE Ici cikope cilelangililo muntu NKOSA MUTWE umubembu ushisumina, apalama ku miloma ya cilindi camfwa. Imfwa (umusakalala) umwene mu cikope, kabilis wishi wa mafupa. Imfwa naifika pansiita ashipekenye panshi-tafye ashilefwaya nangu ukutetekela. Kabilis yamulolesha bunkalwe bunkalwe na meno aya kansuka. Imisamwe namangalo yabupu-lumushi naipita. Kabilis amalipilo yakalamba ayabupulumushi ali nokulipwa. Kabilialeumfwa ku mutima wakwe imisongo nokukalipwa ukukalamba nganshi. Nelyo atila, Mpepe, awe asango kuti Lesa namataluka alifye ukutali nankwe. Ukucucutika kwa ku Mbonaku mwikatisha mu misongo iyakalipisha. Ba cibusa wakwe abo aleyangala nabo panoisonde abati, tu musansamushe, awe amashiwi yabo tekuti ya mwafwe nangu panono. Impiya shakwe tekuti shi-mupusushe iyo. Takuli nangu cimo icinga mulubula ku mfwa. Ale-pokafye icilambu ca lubembu, pantu akene ukutemwa kwa kwa Lesa pa inshite ntali. “Pantu icilambu ca lubembu nimfwa” *Abena*

Roma 6:23. "Kabili ifyo calingilwa abantu ukufwa limo, necakonkapo ku pingulwa." *Abahebere 9:27.* "Kabili pakuba mukulunguluwa ku Mbo, ainwine amenso" *Luka 16:19-31.*

ICIKOPE CA PABULA. Ici cikope cilesonta ku mwina Klistu wa cishinka, uuleshipikisha no ku cimfyia ukutunkwa nefikali fyonse ifya kwa ciwa na matunko yakwe yonse. Atunkwa konse konse lelo ashipikisha ukufika na kumfwa yakwe. Ali uwakucimfyia no kucila muli Klistu Yesu. Satana na mabumba ya kwe yonse na bamushinguluka, ukwesha ukulufya umwana wa kwa Lesa. Umuntu uyu e kete ulukombo lwa bwalwa mu kuboko kwa kwe lubali, alecinda ukushi nguluka umwina Klistu alefwayo ku mutunka nokumuwishi-sha mu fyangalo fya muno calo. Awe fyonsefi nakalya nakalya, tafili nansambu ya kucimfyia mwina Klistu waipela, pamofye ngefintu alitanikwa pamo na Klistu ku Lubembu naku calo.

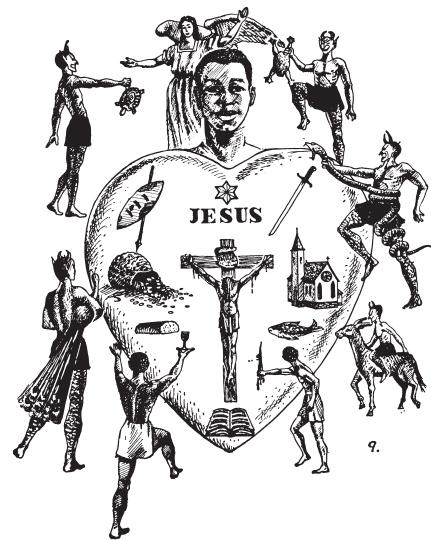
Ulutanda lwa kwa kapingu wakwe Iwabalika bwino. Umufuko wa ndalamu waisuka, ulango kuti temutima wakwe weka eo apela kuli Lesa, lelo indalamu shakwe shonse nefikwatwa fyakwe fyonsefy, alifipela kuli Lesa.

Umukate ne sabi, filango kuti imibele yakwe yabe yawama, ekala uwabusaka kabili umufuke. Ta ikowesha umwine ku kunwa ubwalwa ubukola. Ibuku ilya isulwa, lilelangilila Baibolo wa mushilo, e shiwi lya kwa Lesa ilyo atemwa ukubelenga nokufwaishamo ifyabumi, alalibelenga nokusambilamo inshiku shonse. "Nani akatupatulako ku kutemwa kwa kwa Klistu? Bushe bucushi, napamo ku shikitika, napamo kupakaswa, napamo cipowe, napamo bwamba, napamo ku poswa ku bu lwani, napamo lupanga? Iyo, muli ifi fyonsse tuli abacimfyia abacilamo pamulandu wa watutemwa." *Abena Roma 8:35-37.* "Onse uuikala muli wene tabembuka." *I Yohane 3:6-10.*

"Pantu conse icafyalwa kuli Lesa cicimfyia ifya panoisonde. No ku-

cimfyia pano — isonde ni uku, citetekelo cesu." *I Yohane 5:4, 5.*

"Tuli abacimfyia abacilamo ukupitila muli Klistu wa tutemwa." *Abena Roma 8:37.*

ICIKOPE CE KUMI. Mu Cikope ici ice kumi, twamonamo umuntu waikalilila muli lesa no kwenda na Lesa tatina mfwu nangu ukuba nomweso wamfwa iyo. Ilintu inshita ikafika iyakufuma muno calo, akaya uwansansa, umutumwa Paulo atile, "Ine mfuluko kuya nokuba pamo na Klistu, pantu e cawamisha ukucila. *Abena Filipi 1:23.* Shikulu Yesu atacishe atile, "Mu n'ganda ya kwa Tata mwaba apakwikala apengi, Nkesa kabili nokumupokele kuli ne mwine; ukuti uko ndi e ko naimwe mukabe. *Yohane 14:1-4.* "Ifyo ilinso talyafimwene, nokutwi ta kwafyumfwile, na mumutima wa muntunse tafyaiminemo, fyonse ifyo Lesa apekanishisha abamutemwa." *I Abena Kolinti 2:9.*

"Balishuka abafwa abafwila muli Shikulu ukufuma kuli nomba. Umupashi wati, ifyo fine, pakuti batushe ku kucutika kwabo; pantu imilimo yabo ilebakonka." *Ukusokolola 14:13.*

"Shikulu wakwe atile kuli wena, cisuma, we musha musuma kabili uwacishinka! wabo wacishinka patunono, nka kulasa pafingi. Ingila mu kusekelela kwa kwa sokulu." *Mateo 25:21.*

NA TUPEPE

Mwe Lesa naisa kuli imwe no mutima wandi wakosa kabili uwa lubembu. Tekuti ngu pilibule. Buleni umutima wandi pamofye nga fintu uli. Lengeni muli ine umutima usuma mwe Lesa. Isusheni umutima wandi na Mupashi wenu wa Mushilo kabili no kutemwa kwenu. Ameni.

For free Gospel literature, books and tracts in over 540 languages, write to:

E-MAIL: info@angp.co.za

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS

P.O. Box 2191, PRETORIA, 0001, R.S.A.

(A Gospel Literature Mission financed by donations)

(Reg. No. 1961/001798/08)